

**Projev Radka Vondráčka,
předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky,
u příležitosti Dne památky obětí holocaustu
a předcházení zločinům proti lidskosti
Senát Parlamentu České republiky,
25. ledna 2019**

- platí přednesené slovo -

.....
Vážený pane předsedo Senátu, excelence, vážení hosté,

od roku 2005 je výročí osvobození bývalého nacistického koncentračního tábora Auschwitz – Birkenau (Osvětim-Březinka) díky společnému úsilí České republiky a dalších více než 100 států světa v OSN Dnem památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti.

Já bych se teď s vámi rád podělil o svůj osobní příběh, který je spojen s tímto výročím a který jsem v minulém roce prožil a který mne výrazně ovlivnil.

Hovořil jsem zde před vámi před rokem poprvé jako čerstvý předseda Poslanecké sněmovny. Setkal jsem se zástupci Židovské obce a diskutovali jsme o situaci ve světě a vzrůstajícím antisemitismu.

Poté jsem navštívil a trochu se nyní za to stydím, opravdu poprvé ve svém životě Terezín a promluvil na velmi emotivní tryzně.

A konečně při své návštěvě Izraele jsem navštívil muzeum holocaustu Yad Vashem. Něco takového vás změní. Každého, aspoň trochu citlivého člověka to musí změnit. Rovněž jsem podpořil uspořádání výstavy v prostorách Poslanecké sněmovny věnované vyhlazovacím táborům ve východní Evropě.

Naše sněmovna s organizací „Živá paměť“ tento týden uspořádala odborný seminář o genocidě Romů v 2. světové válce. Také při celé řadě mých zahraničních cest a návštěv v ČR jsme se k minulosti, k době nacismu vraceli, abychom zároveň nalézali správná slova pro naši budoucnost.

Do minulosti míří dnes naše úcta věnovaná obětem, které nepřežily. Rovněž i vděk hrdinům na všech frontách a v domácím odboji a i přímo v koncentračních táborech, kteří nacistické šílenství pomohli ukončit.

V Terezíně jsem vloni řekl, že je nezbytné naslouchat přeživším, číst vzpomínky těch, kteří se dnešních dnů nedožili a snažit se pochopit nejen jednotlivosti, ale i kontext tragédie. Vyprávění obětí, příběhy oceněných vyznamenáním *Spravedlivý mezi národy* jsou důležité k tomu, aby naše generace byla schopna předat memento našim dětem. Aby se děti měly koho zeptat a my, abychom byli schopni jim odpovědět a pomoci nacházet jejich cestu k poznání.

Z tohoto poznání plynou dvě ponaučení do budoucnosti:

- jen člověk člověku může ublížit a jen člověk člověku může pomoci;
- bezpečnost a svobodu nás všech chrání odolný a demokratický stát

Obojí je podmínkou pro naši budoucnost. Na jedné straně odhodlání vzdorovat lhostejnosti, cítit odpovědnost, aby se nic takového neopakovalo a na druhé straně povinnost hájit státnost naší České republiky, demokracii, svobodu a odpovědnost...

A právě proto také respektuji a ctím státnost izraelskou.

Podobně jako o tento památný den se i tehdy před sedmdesáti lety mezinárodní společenství zasloužilo o vznik státu Izrael. Československo při jeho zrodu politicky i vojensky. V nejlepší masarykovské tradici zrodu nové státnosti v nejtěžších chvílích ohrožení pomáhalo.

Zlo a lež mohou nabývat nejrůznějších podob; často přicházejí nenápadně, proto je nutné jim čelit v jejich prvních příznacích. Stojí v přímém protikladu k myšlence tohoto památného dne. Trivializují, vymazávají a ničí vzpomínku na oběti vyhlazovacích táborů, ignorují odboj a hrdinství.

Zlo a lež má jméno antisemitismus.

Jsem hrdý na to, že máme historicky jako společnost slušnou odolnost k těmto projevům. Není tomu tak všude ve světě, bohužel. Mimochodem, Tóra zakazuje lživá a falešná slova. Zároveň učí a nabádá distancovat se od nich.

Proto musíme být aktivní. Je důležité věci si společně u nás, i na mezinárodní úrovni ujasnit.

Dnes mohu tady hrdě oznámit, že jsme v Poslanecké sněmovně právě přijali usnesení k antisemitismu. Deklaratorně se hlásíme k hodnotě, kterou civilizovaný svět sdílí a k čemu naše země a osobně mnozí z Vás zde v sále přispěli.

Děkuji Vám za pozornost